

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/350/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414218903
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4414218903.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: N. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L., o zaplatenie sumy 5.659 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č.k. 4Csp/65/2017- 43 zo dňa 03. júla 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku o zaplatenie sankčných poplatkov, poplatkov za upomienky ako, aj úroku z nezaplatenej istiny a v časti výroku o trovách konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.659 eur, ktorá predstavuje nezaplatenú časť úveru, sumu 944,58 eura, ktorá predstavuje nezaplatené úroky a úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.659 eura a zo sumy 944,58 od 23.09.2014 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku nároku, ohľadne zaplatenia sankčných poplatkov vo výške 197,74 eur, poplatkov za upomienky vo výške 60 eur, ako aj zmluvného úroku vo výške 15,9% zo sumy 5659 eur od 23.9.2014 do zaplatenia, zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 odsek 1 až 8, § 2, § 9 odsek 1 až 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného k 12.07.2013, ako aj ustanoveniami § 53 ods. 1 až 14, § 53a ods. 1,2, § 53b odsek 1, 2, §53c odsek 1 a § 54 odsek 1,2, 3 Občianskeho zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere č. 61379 zo dňa 12.07.2013. Žalovanému bola poskytnutá suma 5700 eur, pričom mal splácať predmetný úver v 120 mesačných splátkach vo výške 95,91 eur vždy k 10. dňu v mesiaci. Výška úrokovej sadzby bola v dobe uzavretia zmluvy bola 15,9% p. a., výška RPMN 17,38%. V prípade omeškania so splátkou úveru bol v zmluve dohodnutý úrok z omeškania vo výške 5% z nesplatennej splátky. Žalovaný bol vyzvaný listom zo dňa 10.01.2014 na zaplatenie celej dlžnej sumy, nakoľko žalobca žalovanému oznámil, že rozhodol o predčasnej splatnosti úveru k 01.02.2014, pričom dlžná čiastka predstavovala 6026,13 eur. Dlžná suma pozostávala z istiny vo výške 5.659 eur, úrokov 944,58 eur, sankčných poplatkov 197,74 eur a poplatkov za upomienky vo výške 60 eur. Žalovaný po zosplatení úveru nezaplatil žiadnu úhradu.

1.2 Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní bolo nesporne preukázané, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, k 01.02.2014 vznikol žalovanému nedoplatok v celkovej výške 5.659 eur na istine a vo výške 944,58 eur, čo predstavujú úroky z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru. Predmetnú zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu o úvere v zmysle § 4 a nasl. Zákona o spotrebiteľských úveroch s tým, že v úverovej zmluve nie sú ustanovenia, ktoré by boli v rozpore s citovaným zákonom, žalovaný obdržal peňažné prostriedky zo strany žalobcu, tieto peňažné prostriedky mal v lehote splatnosti vrátiť, ale žalovaný si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere, preto si žalobca uplatnil sumu 5659 eur titulom nesplatených splátok úveru. Vzhľadom na tieto

skutočnosti súd žalobcovi uplatnenú sumu vo výške 5659 eur v plnom rozsahu priznal. Súd priznal žalobcovi aj úrok z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti vo výške 944,58 eura, ktorý úrok bol zakotvený v článku 4, bodu 4.1 úverovej zmluvy ako úrok z omeškania vo výške 5% p. a. z nesplatennej anuitnej splátky až do jej zaplataenia.

1.3. Súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal poplatky spojené so správou úveru, ani sankčné poplatky a poplatky za upomienky, pretože žalobca si tieto poplatky síce v žalobe uplatnil v uvedenej výške, avšak nikde presne nekonkretizoval a nešpecifikoval na základe akých výpočtov dospel k sankčnému poplatku vo výške 197,74 eur a konkrétne z koľkých poplatkov za upomienky pozostáva suma 60,00 eur. Žalobca v tomto rozsahu neunesol dôkazné bremeno, nepredložil žiadny relevantný dôkaz, v zmysle ktorého by bolo možné vypočítať predmetné poplatky, nakoľko takýto údaj o poplatkoch absentuje tak v úverovej zmluve ako aj vo všeobecných obchodných podmienkach. Z týchto dôvodov súd žalobcovi ani sankčné poplatky ani poplatky za upomienky nepriznal a v tejto časti žalobu zamietol. Ďalej konštatoval, že nepriznal žalobcovi ani 15,9% debetný úrok p. a. zo sumy 5659,00 eur od 23.09.2014 do zaplataenia z dôvodu, že považoval takýto úrok za neprímerane vysoký s poukazom na ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca úver zosplatnil k 01.02.2014. Splatnosť úrokov bola dohodnutá medzi stranami sporu do zaplataenia úveru s tým, že žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný k 01.02.2014, nemôže si už požadovať od žalovaného úroky z úveru po jeho splatnosti, len úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu, a to jednak v podobe úrokov z omeškania ako aj v podobe úrokov z úveru, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. Podľa názoru súdu jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia. V čase vyhlásenia úveru za predčasne splatný bolo treba považovať celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru, preto nebolo možné žalobcovi priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, a z toho dôvodu v tejto časti súd žalobu zamietol. Okrem toho uviedol, že priznal žalobcovi aj zákonný úrok z omeškania z nezaplataenej istiny podľa § 517 odsek 2 Občianskeho zákonníka s poukazom na vyhlášku 87/1995 Z.z. a to od 23.09.2014. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1/ CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto rozsudku do zamietajúcej časti podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie a poukázal na to, že sa s argumentmi súdu prvej inštancie nestotožňuje. K uplatneniu úrokov k sankčnému poplatku vo výške 197,74 eur uviedol, že tento predstavuje úročenie každej omeškanej dlžnej splátky úrokom z omeškania vo výške 5% odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti. Úrok z omeškania bol dohodnutý v Zmluve (bod 4.1) v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to v článku Následky porušenia zmluvných povinností. Žalobca ďalej v odvolaní poukázal na ust. § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, § 497 Obchodného zákonníka konštatujúc, že z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úroky trvá až do doby vrátenia úveru. Akcentoval na to, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, preto je rozhodujúce ako sa strany dohodli v zmluve. V tomto kontexte poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017, vydaný vo veci vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod č. k. 5C/26/2016. Vychádzajúc z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorý zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Zdôraznil, že pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc, teda naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, preto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká.

3. Žalovaná sa k odvolaniu písomne nevyjadřila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a výroku o trovách konania, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho

pojednávania, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

6. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

7. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou doručenu dňa 25.09.2014 domáhal od žalovanej zaplata sumy 5.659 eur, úrokov 944,58 eur, úroku vo výške 15,9% ročne z nezaplata istiny od 23.09.2014 do zaplata, nezaplata sankčných poplatkov vo výške 197,74 eura, poplatkov za upomienky vo výške 60 eur a úroku z omeškania vo výške 5% p. a. z nezaplata istiny a z nezaplata úrokov od 23.09.2014 do zaplata. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel úverovú zmluvu č. 61379 zo dňa 12.07.2013. Žalovanej bola poskytnutá suma 5700, eur, pričom mala splácať predmetný úver v 120 mesačných splátkach vo výške 95,91 eur vždy k 10. dňu v mesiaci. Aktuálna výška úrokovej sadzby v dobe uzavretia zmluvy bola 15,9% ročne. V prípade omeškania so splátkou úveru bol v zmluve dohodnutý úrok z omeškania vo výške 5% z nesplata splátky. Žalovaný bol vyzvaný listom zo dňa 10.01.2014 na zaplata celej dlžnej sumy, nakoľko žalobca žalovanému oznámil predčasnú splatnosť úveru k 01.02.2014, pričom dlžná čiastka činila 6.026,13 eura. Dlžná suma pozostávala z istiny vo výške 5659 eur, úrokov 944,58 eura, sankčných poplatkov 197,74 eura a poplatkov za upomienky vo výške 60 eur. Žalovaná po zosplatení úveru nezaplata žiadnu úhradu.

9. Do vyhovujúceho výroku súdneho rozhodnutia žalobca odvolanie nepodal, preto predmetom odvolacieho konania bol iba zamietajúci výrok v časti sankčných poplatkov vo výške 197,74 eura, poplatkov za upomienky vo výške 60 eur a 15,9 % úroku ročne zo sumy 5659 eur od 23.09.2014 do zaplata. Súd prvej inštancie v tejto časti nárok žalobcu zamietol poukazujúc na to, že žalobca nikde presne nekonkretizoval a nešpecifikoval na základe akých výpočtov dospel k sankčnému poplatku vo výške 197,74 eura a konkrétne z koľkých poplatkov za upomienky pozostáva suma 60 eur, preto žalobca v tejto časti neunesol dôkazné bremeno. Okrem toho poznamenal, že žalobcovi nepriznal ani 15,9% ročný úrok z dlžnej istiny, nakoľko považoval takýto úrok za neprimerane vysoký s poukazom na ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch.

10. Odvolací súd sa s uvedeným záverom súdu prvej inštancie nestotožnil, pretože dôvody, pre ktoré súd vo zvyšku žalobu zamietol považuje za nesprávne. Je nepochybné, že aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danom prípade medzi zmluvnými stranami bola uzavretá zmluva o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, pričom žalobkyni žalobca poskytol bezúčelový úver vo výške 5.700 eur. Postupne sa žalovaná dostala do omeškania, zvyšok úveru neuhradila, preto žalobca pristúpil dňa 01.02.2014 k zosplateniu úveru. Je zrejmé, že pre určenie zmluvných práv a povinností je potrebné vychádzať najmä z obsahu samotnej zmluvy ako aj Všeobecných obchodných podmienok. Nepochybne však jednotlivé zmluvné podmienky podliehajú súdnej kontrole z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškание dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov.

11. Súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu na úrok vo výške 15,9 % ročne zo sumy 5659 eur od zosplatnenia vychádzal z toho, že jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia. Takto si veriteľ môže uplatňovať po zosplatnení úveru iba zákonný úrok z omeškania. V tomto smere odvolací súd poukazuje v prvom rade na to, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti nie je možné zistiť, na základe čoho dospel k záveru, že žalobcom poskytnuté finančné prostriedky sa úročia iba do konca predčasnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie v tomto smere neuviedol akým právnym predpisom sa riadil, keď prijal záver, že žalobca a žalovaný si dohodli úrok do splatenia dlhu počas existencie účtu a po zosplatnení celej sumy zostatku úveru nepatrí žalobcovi zmluvný úrok.

12. V danom prípade došlo k splatnosti úveru, teda poskytnutých finančných prostriedkov na základe zmluvy o úvere z dôvodu neplnenia povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Predčasná splatnosť úveru je sankciou za porušenie povinností dlžníka. Odvolací súd poukazuje na to, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odplatu za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iný právny predpis neustanovuje, za akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Vzhľadom na uvedené nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú) dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku, pretože istinu v zjednanej lehote splatnosti veriteľovi nevráti.

13. Súd prvej inštancie sa nezaoberal tým, či žalobca vo Všeobecných obchodných podmienkach má úpravu týkajúcu sa nároku na zaplatenie úrokov po celú dobu užívania istiny dlžníkom. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že Obchodný zákonník i Občiansky zákonník rešpektujú autonómiu vôle strán pri úprave následkov i v prípade odstúpenia od zmluvy. Požiadavka vrátiť poskytnuté prostriedky (dlžnú sumu), aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej čiastky úveru aj po zosplatnení úveru je preto opodstatnená, v opačnom prípade by sa veriteľ využíjúc oprávnenie dané mu zákonom, ktoré je dôsledkom porušenia povinností dlžníka dostal do horšieho postavenia ako mal pred porušením povinností dlžníkom. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov vnímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať, i keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 OZ). Pritom platí, že môžu existovať popri sebe (obdobne aj uznesenie NS ČR 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.8.2014).

14. Odvolací súd dodáva, že nepriznanie úrokov po realizácii oprávnenia veriteľa na zosplatnenie úveru z dôvodov porušovania povinností dlžníkom nie je odstránením nerovnováhy medzi spotrebiteľom a dodávateľom (poskytovateľom úveru), ale dostáva poskytovateľa úveru do horšieho postavenia, aké mal pred využitím oprávnenia na „zosplatnenie úveru“. Naopak porušenie povinností dlžníka z úverovej zmluvy vedúce k realizácii oprávnenia veriteľa od zmluvy odstúpiť alebo úver zosplatiť ho dostáva do výhodnejšieho postavenia (nemusí ďalej veriteľovi plniť úroky), keď si vlastne dlžníci zlepšia „porušovaním povinností“ svoje postavenie v úverovom vzťahu.

15. Vo vzťahu k nároku na zaplatenie poplatkov za upomienky bude povinnosťou súdu prvej inštancie preskúmať, či tieto žalobca doručoval žalovanej, ak áno ako formou a z čoho takýto nárok žalobcu vyplýva. Nárok na zaplatenie sankčných poplatkov vo výške 197,74 eura súd prvej inštancie vôbec neposudzoval ako nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5%, t.j. úročené každej omeškanej dlžnej splátky odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti, ktorý bol navyše takto dohodnutý v Zmluve (bod 4.1) v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Nepriznanie tohto nároku žalobcovi je v rozpore s konštatovaním súdu prvej inštancie, že žalobca má nárok na úrok z omeškania v dôsledku omeškania žalovanej.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil v napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom sa bude

opätovne zaoberať vecou samou, oboznámi sa so Všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu a doplní dokazovanie v naznačenom smere, vo veci opätovne rozhodne a toto svoje rozhodnutie riadne odôvodní, pričom právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).